

Markéta Zrzavá: Výzkum hierarchie hodnot mezi mládeží církevních škol ve Žďáře nad Sázavou.

Magisterská práce.

Posudek oponenta. Oponent Aleš Opatrný

Pokud uvážíme, že tato práce je napsána a obhajována na teologické fakultě a navíc se zabývá výslovně školami, které autorka zřejmě řadí mezi školy církevní (u Biskupského gymnázia je uvedeno, že zřizovatelem je Biskupství brněnské, u Střední školy gastronomické Adolpha Kolpinga jsem údaj o zřizovateli nenašel), očekávali bychom nějakou souvislost s teologií. Proto udiví už pohled do soupisu použité literatury, kde nenajdeme ani jeden teologický titul.

Autorka se zabývá hodnotami a proto je jistě potřeba tuto kategorii definovat, respektive vyznačit, které z uvedených výměřů si pro tuto práci osvojila. To jsem nenašel, je zde celý vějíř různých výměřů a definic hodnot a hodnotových systémů, ale není zřejmé, co autorka sama považuje za hodnotu a proč. Chybí naprosto pohled na hodnoty z hlediska křesťanství, jejich teologické uchopení nebo alespoň „zařazení do diskuse“!

Je na místě, že se autorka zabývá rozličnými výzkumy hodnot. Ty ale vznikaly v různých dobách, různou metodikou, což by bylo třeba alespoň kriticky zmínit. Ve vývoji postojů mládeže lze totiž považovat dobu patnácti let za významný časový úsek, na jehož délku je při interpretacích třeba brát zřetel.

V páté a šesté kapitole se dozvíme řadu věcí, které nepotřebujeme vědět a naopak se nedozvíme mnohé z toho, co by bylo důležité. Kdy dostal Žďár právo pečetit červeným voskem (str. 35) není pro téma nijak důležité, zato charakteristika religiozity této oblasti (ve vztahu k celku ČR) by byla zajímavá a užitečná, leč o tom není nikde nic. Popis života farnosti má také k teologickému pohledu daleko. Zkoušky pěveckého sboru, pašijové hry a živý Betlém lze sotva považovat za charakteristiku farnosti. Pokud jde o vybrané školy, je sice hezké, že se dočteme, že v gymnáziu je relaxační místnost a internetová studovna, ale nedozvíme se nic o tom, jak jsou ve vyučovacím procesu studující konfrontováni či obohacováni křesťanským pohledem na život a hodnoty (neboli zda a jak se na obou školách učí náboženství).

Nebudu se vyjadřovat k vlastnímu výzkumu, ale jen k jeho interpretaci a hodnocení, protože výzkum sám je v podstatě technická záležitost, ale jeho interpretace, případně využití znamená teprve přínos. Bohužel se u interpretací setkáváme snad nejčastěji se slovem „zajímavý/zajímavá“. To je jistě vyjádření (emocionálního?) postoje autorky, ale obecnou platnost má takové zjištění až tehdy, je-li dále vyjádřeno proč to či ono autorka vidí jako zajímavé.

Přinejmenším za zmínku či úvahu by stálo, zda lze opravdu řadit vedle hodnot jako je „zdraví“, „rodina“, hodnotu „Bůh“. Zatímco totiž o existenci zdraví nebo rodiny nemá nikdo rozumnou pochybnost, je u slova „Bůh“ na prvním místě přece jen otázka názoru na jeho existenci. Je tedy opravdu Bůh „hodnotou“, navíc srovnatelnou s hodnotami jinými?

V závěru (kap. 10), který je velmi stručný, autorka, zcela bezelstně „odkrývá své ledví“, když píše: „Zvlášť zajímavé pro mne bylo statistické zpracování výsledků, vyhledávání závislostí a ověřování hypotéz“. Je jí to přáno, ale to je jen technický proces, který jí učaroval, a ten

připravuje vlastní (interpretační) práci, která je přínosem a která z velké části chybí. Obrazně řečeno: může nás bavit nakupování surovin a vymýšlení skvělého menu, ale když neuvaříme a neservírujeme připravený pokrm, jsme stále ve stadiu příprav, oběd to ještě není! Tak i výzkum bez uvedení do (vyhodnocených) souvislostí a bez dobré (a zde teologicko-filozofické!) interpretace je jen nakročením k tomu, co je třeba udělat.

Mám tedy rozpaky, zda práci doporučit na teologické fakultě k obhajobě, když naprosto miji (neřku-li ignoruje) teologii jak v teoretické tak v interpretační části.

V Praze 27.5.2007

-----
oponent